

Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет іноземних мов
Кафедра світової літератури

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
 факультету іноземних мов
 Львівського національного університету
 імені Івана Франка

Голова Вченої ради
 Сулим В. Т. / _____ /
 Протокол № _____ від «__» _____ 2020 р.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП2.1.1.05 Компетентнісний підхід у викладанні світової літератури

галузі знань 03 «Гуманітарні науки»

напряму підготовки 035 «Філологія»

Спеціалізації

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька

035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), французька – перша та друга іноземна мова та літератури

факультету іноземних мов

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

Форма навчання	Курс	Семестр	Кредитів ECTS	Загальний обсяг (год.)	Всього аудит. (год.)	у тому числі (год.):			Самостійна робота (год.)	Контрольні роботи (шт.)	Розрахунково-графічні роботи, (шт.)	Курсові проекти (роботи), (шт.)	Залік (сем.)	Екзамен (сем.)
						Лекції	Лабораторні	Практичні						
Денна	1	2	3	90	32	16	-	16	58	-	-	-	2	-

Компетентнісний підхід у викладанні світової літератури

Робоча програма навчальної дисципліни складена на основі *освітньо-професійної програми* ГСВО 03 «Гуманітарні науки» напряму 035 «Філологія» *варіативної частини освітньо-професійної програми* спеціалізації:

035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська;

035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька;

035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), французька – перша та друга іноземна мова та літератури», 2020-2021 н.р.

Розробник: докт. філол. наук, проф. Мацевко-Бекерська Л. В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світової літератури
Протокол № 9 від 29 травня 2020 р.

Завідувач кафедри світової літератури

_____ / проф. Мацевко-Бекерська Л. В. /

29 травня 2020 р.

1. РІВЕНЬ СФОРМОВАНОСТІ ВМІНЬ ТА ЗНАНЬ

Навчальна програма відповідає перелікові компетентностей випускника

<i>Інтегральна компетентність</i>	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
<i>Загальні компетентності</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1) Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. 2) Здатність бути критичним і самокритичним. 3) Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. 4) Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 5) Здатність працювати в команді та автономно. 6) Здатність спілкуватися іноземною мовою. 7) Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. 8) Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 9) Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 10) Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності). 11) Здатність проведення досліджень на належному рівні. 12) Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
<i>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності</i>	<ol style="list-style-type: none"> 2) Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства. 3) Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. 4) Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. 5) Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. 6) Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. 7) Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. 8) Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Зміст навчальної програми

**відповідає нормативному змістові підготовки здобувачів вищої освіти,
сформульованому в термінах результатів навчання:**

1. Оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
3. Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.

4. Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.
5. Знаходити оптимальні шляхи ефективної взаємодії у професійному колективі та з представниками інших професійних груп різного рівня.
6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.
7. Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення літературознавства.
8. Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
9. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).
10. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
11. Дотримуватися правил академічної доброчесності.
12. Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцям, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
13. Створювати, аналізувати й редагувати тексти різних стилів та жанрів.
14. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
15. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.
16. Планувати, організовувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.

<i>Шифр умінь та змістових модулів</i>	<i>Зміст умінь, що забезпечується</i>
<p>Методологічні основи викладання світової літератури у контексті НУШ. Елементи дидактики вищої школи в методичному дискурсі.</p>	<p>1. Знати сучасні методологічні аспекти викладання літератури; принципи методики викладання літератури у вищій та загальноосвітній школах; особливості сучасного стану викладання літератури; основні принципи моделювання курсу літератури в умовах НУШ.</p> <p>2. Розуміти актуальність наукових та прикладних функцій методики літератури; професійні вимоги до викладача (вчителя) літератури; суть проблеми педагогічної етики у практиці викладання; психолого-вікові особливості студента (учня)-читача; засади моделювання тематичного змісту занять у системі їх педагогічно-методичної типології; теорію і технологію вивчення перекладних художніх творів; теорію і практику контекстного вивчення художніх творів.</p> <p>3. Вміти застосовувати основні методи і засоби ефективного викладання літератури; планувати й організовувати викладацьку працю; оптимально застосовувати різні типи занять з літератури; результативно здійснювати вивчення літературного твору в системі основних етапів; проводити ефективну діагностику, контроль та оцінювання результатів навчання.</p>

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ ДИСЦИПЛІНИ

2.2 ЛЕКЦІЙНІ ЗАНЯТТЯ

Шифр змістового модуля	Назва змістового модуля	Кількість аудиторних годин
Змістовий модуль 1	Методологічні основи викладання світової літератури у контексті НУШ. Елементи дидактики вищої школи в методичному дискурсі.	16

2.3 ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Шифр змістового модуля	Назва змістового модуля	Кількість аудиторних годин
Змістовий модуль 1	Методологічні основи викладання світової літератури у контексті НУШ. Елементи дидактики вищої школи в методичному дискурсі.	16

2.5. Самостійна робота студента:
(денна форма навчання) 58 год.

3. ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ПІДРУЧНИКІВ, МЕТОДИЧНИХ ТА ДИДАКТИЧНИХ МАТЕРІАЛІВ

Базова

- 1) Гладишев В. Теорія і практика контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури. – Миколаїв, 2006.
- 2) Методика преподавания литературы / под ред. О. Ю. Богдановой. – М., 2000.
- 3) Мартинець А. М. Методика викладання зарубіжної літератури. – Івано-Франківськ, 2014.
- 4) Мацевко-Бекерська Л. В. Методика викладання світової літератури. – Львів, 2010.
- 5) Мірошніченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах. – К., 2007.
- 6) Наукові основи методики літератури / за ред. Н. Й. Волошиної. – К., 2002.
- 7) Педагогіка вищої школи. – Одеса, 2002.
- 8) Султанов Ю. Актуальні проблеми методики викладання літератури: вибрані праці. – Івано-Франківськ, 2013.
- 9) Фіцула М. М. Вступ до педагогічної професії. – Тернопіль, 2003.
- 10) Хуторский А. В. Современная дидактика. – СПб., 2001.

Допоміжна

- 1) Васянович Г. Педагогічна етика. – Львів, 2005.
- 2) Драйден Г., Вос Дж. Революція в навчанні. – Львів, 2005.
- 3) Зербіно Д. Наукова школа: лідер і учні (нова концепція). – Львів, 2001.
- 4) Ідея Університету: антологія / відп. ред. М. Зубрицька. – Львів, 2002.
- 5) Карнегі Д. Как завоевывают друзей и оказывают влияние на людей. – М., 1989.
- 6) Клименко Ж. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи. – К., 2006.
- 7) Настільна книга педагога / упорядн. Андреева В. М. – Харків, 2007.

- 8) Нова українська школа. Концептуальні засади реформування середньої школи. – Режим доступу : <https://osvitoria.media>
- 9) Цимбалюк І. М. Підвищення професійної кваліфікації: психологія педагогічної праці. – К., 2004.
- 10) Часописи «Всесвітня література в середніх навчальних закладах України»; «Зарубіжна література в закладах середньої освіти». – 2000-2020.
- 11) Шалагінов Б. Б. Урок літератури: роздуми літературознавця про шкільну методику. – К., 2013.

4. КРИТЕРІЇ УСПІШНОСТІ

Оцінювання знань студента здійснюється за 100-бальною шкалою (для екзаменів і заліків).

- максимальна кількість балів при оцінюванні знань студентів з дисципліни, що завершується іспитом, становить за поточну успішність 50 балів, на іспиті – 50 балів;
- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань студентів за різними системами.

Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Іспитова оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90-100	A	Відмінно	Відмінно	Зараховано
81-89	B	Дуже добре	Добре	
71-80	C	Добре		
61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

- письмові домашні завдання;
- письмові аудиторні завдання;
- тестовий контроль;
- конспект теоретико-літературних джерел;
- залік.

Рівень навчальних досягнень, бал оцінки	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень магістрів
Високий «5»	<ul style="list-style-type: none"> • магістр має глибокі системні знання в обсязі та в межах навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; • магістр уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення; • магістр на високому рівні володіє загальними знаннями, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми;

	<ul style="list-style-type: none"> магістр має глибокі й міцні знання, здатний використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки (при цьому він може припускатися незначних огріхів в аргументації думки тощо).
<p>Достатній</p> <p>«4»</p>	<ul style="list-style-type: none"> магістр досить добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в дещо змінених ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази у власній аргументації; знання магістра є достатньо повними, він застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, уміє аналізувати, встановлювати найістотніші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповідь його повна, логічна, обґрунтована, хоч і з деякими неточностями; магістр правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії й факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні навчальні дії.
<p>Середній</p> <p>«3»</p>	<ul style="list-style-type: none"> магістр виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідь його правильна, але недостатньо осмислена; магістр з допомогою викладача здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки, вміє застосовувати знання при виконанні завдань за зразком; магістр розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило; магістр з допомогою вчителя відтворює основний матеріал, може повторити за зразком певну дію.
<p>Початковий</p> <p>«2»</p>	<ul style="list-style-type: none"> магістр відтворює менш ніж половину навчального матеріалу, з допомогою викладача виконує елементарні завдання; магістр фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, виявляє здатність елементарно викласти думку; магістр може розрізнити об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи.

6. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ НА ЗАЛІК

1. Основні концептуальні вимоги до методики викладання світової літератури.
2. Функціональне коло методики викладання світової літератури.
3. Вплив загальнонаукової та філософської методології на становлення та формування методичних основ викладання літератури.
4. Взаємозв'язок методики викладання літератури з рядом психолого-педагогічних дисциплін.
5. Основні теоретичні проблеми сучасної методичної науки.
6. Об'єкт і предмет дослідження методики викладання світової літератури.
7. Специфічні методи дослідження методики викладання світової літератури.
8. Класифікація методів вивчення літератури.
9. Основні принципи класифікації методів навчання.
10. Суть, завдання та прийоми реалізації методу читання художнього твору (творче читання).
11. Суть, завдання та прийоми реалізації евристичного методу вивчення літератури.
12. Характерні ознаки дослідницького методу вивчення літератури, найбільш важливі прийоми його практичного втілення.
13. Суть, завдання та прийоми реалізації репродуктивного методу вивчення літератури.
14. Полеміка щодо лекційної форми навчання, власні міркування та висновки з цього приводу.

15. Основні елементи психолого-вікової диференціації етапів вивчення літератури, характерні ознаки кожного із них.
16. Основні етапи вивчення твору світової літератури.
17. Етап підготовки до сприймання літературного твору.
18. Суть і завдання етапу читання тексту літературного твору.
19. Етап підготовки до аналізу літературного твору.
20. Проблема аналізу літературного твору, її місце в методиці викладання літератури.
21. Основні види аналізу, що використовуються в процесі вивчення світової літератури.
22. Мета, завдання, форми роботи над теоретичним матеріалом у процесі вивчення світової літератури.
23. Аналітико-синтетична послідовність розгляду теоретичних понять (за концепцією Г. Токмань).
24. Особливості вивчення епосу, лірики та драми як родів літератури на різних етапах навчального процесу.
25. Основні умови розвитку та вдосконалення мовленнєвої культури студентів у процесі вивчення світової літератури.
26. Суспільно-практичні виклики у сфері літературної освіти.
27. Найбільш важливі риси академічної методики викладання світової літератури.
28. Ознаки навчального діалогу, умови його ефективності й гармонізації.
29. Методичні можливості лекційної форми у вивченні світової літератури, її функції, структура та основні прийоми планування, проведення, самооцінки.
30. Методичні можливості семінарської форми організації вивчення світової літератури.
31. Проблеми діагностики та контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів у процесі здобуття філологічної (передусім літературознавчої) освіти.

Автор _____ / докт. філол. наук, проф. Мацевко-Бекерська Л. В. /